

Näkökulmia luvun 13 tehtäviin ja kuviin

1. Mitä vaikutuksia talvisodalla oli Suomen alueeseen ja väestöön?

Suomi menetti yli 10 % pinta-alastaan:

- Karjalankannas, Laatokan Karjala, Sallan alue ja osa Kalastajasaarennosta luovutettiin Neuvostoliitolle.
- Lisäksi Suomi menetti Suomenlahden saaria.
- Hanko piti vuokrata Neuvostoliitolle sotilastukikohdaksi.

Väestö:

- Sodassa kuoli noin 26 000 ja haavoittui noin 43 000 suomalaista.
- Yli 400 000 suomalaista joutui jättämään luovutetuille alueille jääneen kotinsa.
- Luovutetuille alueille jäi paljon viljelysmaata, jota piti raivata nopeasti lisää.
- Sodalla oli suuri vaikutus suomalaisten identiteettiin pitkällä aikavälillä.

2. Miten poliittinen tilanne Euroopassa muuttui vuoden 1940 aikana?

- Saksa hyökkäsi länteen ja miehitti Tanskan, Norjan, Alankomaat ja Ranskan.
- Neuvostoliitto miehitti Baltian maat.
- Suomi jäi Saksan ja Neuvostoliiton väliin.

3. Mitkä Neuvostoliiton toimet sodan jälkeen vuonna 1940 huolestuttivat suomalaisia?

- Baltian maat miehitetiin.
- Suomalainen matkustajakone Kaleva ammuttiin alas.
- Suomen presidentinvaaleihin puututtiin.
- Moskovan rajan sopimisessa oli omat ongelmansa. NL mm. painosti Suomea luovuttamaan Enson tehdasalueen, vaikka se oli ollut rajalinjan länsipuolella.
- Raja-alueilla oli pidätyksiä ja muita levottomuuksia kevään ja kesän 1940 aikana, jotka lisäsivät jännitteitä valtioiden välillä.

4. Pohdi kappaleen otsikkoa ”Suomi tekee valintansa”.

a) Minkä valinnan Suomi teki?

- Suomi lähentyi Saksan kanssa.
- Kauppasopimukset ja kauttakulkusopimus sitoivat Suomen tiukasti Saksaan.

b) Millä perusteilla kyseinen valinta tehtiin?

- Elintarvikkeet: Suomen kauppareitit esimerkiksi Isoon-Britanniaan olivat maailmansodan vuoksi katkenneet, joten Saksan myymä vilja oli Suomelle elintärkeää.
- Aseet: Saksa oli ainoita maita, jotka suostuivat myymään aseitaan vuonna 1940. Suomi tarvitsi aseita armeijansa varustamiseen.
- Neuvostoliiton pelko: Suomi pelkäsi uutta hyökkäystä ja oli edelleen yksin. Saksa tarjosi turvaa Neuvostoliittoa vastaan.

- Kosto ja revanssi: Saksan rinnalla Suomella voisi olla tilaisuus ottaa talvisodassa menetetyt alueet takaisin ja kasvattaa alueitaan esimerkiksi Itä-Karjalaan.

5. Katso talvisodan jälkeen julkaistu tietoisku ”Vakooja vaanii sinua”.

a) Mikä oli videon tarkoitus?

- Kansalaisia muistutetaan vakoilijoiden olemassaolosta ja varomattomista puheista.
- Vakoilijoiden toimintaa yritettiin vaikeuttaa tekemällä kansalaisista valppaampia.

b) Minkälaisia tehokeinoja siinä käytettiin?

- Suomi-leijonaa näytetään heti filmin alussa.
- Tietoiskussa pelotellaan kansalaisia; kuva tarkentuu julisteeseen, jossa lukee ”Petturin palkka on kuolema”.
- Videossa hyödynnetään myös huumoria lopussa, jossa nainen uhkaa puhua liikaa kahvipöydässä.

c) Mitä video kertoo Suomen tilanteesta talvisodan jälkeen?

- Suomessa ei luotettu Neuvostoliittoon ja jännittänyt tilanne jatkui, vaikka rauha oli solmittu.
- Maa varautui uuteen sotaan.